

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	חטיבת
ציבור	קשרי	ענף
הציבור	פניות	מדור
03-5695757/5068		טל':
03-5693971		פקס:
התשע"ו	אלול	ה'
2016	ספטמבר	8

לכבוד,
עו"ד נירית בלייר, "התנועה לחופש המידע"

הנדון: פנייתך לדובר צה"ל בנושא בקשות לפטור מגיוס, לפי חוק חופש המידע

שלום רב,
פנייתך מיום ה-11 ביולי 2016, בנושא שבנדון, התקבלה במדורנו והועברה להתייחסות הגורמים המקצועיים.

להלן התייחסות מדור פניות הציבור בחטיבת דובר צה"ל לבקשתך:
בפתח הדברים, נבהיר כי בהתאם לחוק שירות ביטחון, תשמ"ו-1986 (להלן: "**חוק שירות ביטחון**"), במקרים מסוימים, ניתנת האפשרות למיועד או למיועדת לשירות ביטחון לבקש לקבל פטור משירות צבאי מטעמי מצפון. כמו כן, באפשרותה של מיועדת לשירות ביטחון (להלן: "**מלש"בית**") לבקש לקבל פטור מטעמים שבהווי משפחתי דתי. אשר **לסעיף 1** בפנייתך, להלן נתונים אודות מספר הבקשות להגשת פטור אשר הוגשו מטעמים אלו.

נבהיר, כי אין בידנו נתונים לפני שנת 2013 באשר לבקשות פטור מטעמי מצפון ומטעמים שבהווי משפחתי-דתי, שכן אז החל מעקב ואיסוף נתונים אודות בקשות הפטור. כמו כן, לא קיימים בידנו נתונים מרוכזים אודות משך זמן הטיפול בבקשות הפטור או בעניין מעצר של מבקשי פטור אשר בקשתם נדחתה וסירבו להתגייס (מכיוון שלא מוחזקים נתונים ספציפיים אודות מעצר סרבני גיוס, אלא שהם נספרים יחד עם אוכלוסיות נוספות, באופן מאוחד). משכך, לא נוכל להיעתר לבקשתך לקבלת נתונים אלו, בהתאם לסעיף 8(3) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "**חוק חופש המידע**" או "**החוק**").

להלן נתונים אודות מספר הבקשות לפטור מטעמי מצפון. יובהר, כי הטיפול בבקשות לקבלת פטור מושהה במקרים מסוימים, בהם נדרשת השלמה ממבקש הפטור לצורך המשך הטיפול (כך למשל, במקום בו מבקש הפטור שוקל למשוך את בקשתו, הבקשה תושהה עד לקבלת תשובה סופית ממנו בעניין).

שנה	סה"כ הבקשות	מספר הבקשות שאושרו	מספר הבקשות שנדחו	מספר בקשות מושהות
2013	מלש"בים-2	1	1	0
	מלש"ביות-9	4	5	0
2014	מלש"בים-4	0	4	0
	מלש"ביות-10	3	7	0
2015	מלש"בים-2	1	1	0
	מלש"ביות-12	4	6	2

להלן נתונים באשר למספר בקשות הפטור מטעמים שבהווי משפחתי דתי.

שנת 2013 :

סה"כ הבקשות	מספר הבקשות שאושרו	מספר הבקשות שנדחו
95	46	49

נציין, כי בשנה זו, מתוך הבקשות אשר לא אושרו לפטור בשלב הראשוני, אושרה בקשה אחת בשלב מאוחר יותר באישור מיוחד של סגן מפקד מיטב. כמו כן, 30 מלש"ביות ערעורו על דחיית בקשותיהן. מתוך אלו, התקבלו ערעוריהן של 17 מלש"ביות.

שנת 2014 :

סה"כ הבקשות	מספר הבקשות שאושרו	מספר הבקשות שנדחו
94	53	41

נציין, כי בשנה זו, מתוך הבקשות אשר לא אושרו לפטור בשלב הראשוני, אושרו שתי בקשות בשלב מאוחר יותר באישור מיוחד של סגן מפקד מיטב. כמו כן, 20 מלש"ביות ערעורו על דחיית בקשותיהן. מתוך אלו, התקבלו ערעוריהן של תשע מלש"ביות.

שנת 2015 :

סה"כ הבקשות	מספר הבקשות שאושרו	מספר הבקשות שנדחו
104	67	37

נציין, כי בשנה זו, 19 מלש"ביות ערעורו על דחיית בקשותיהן. מתוך אלו, התקבלו ערעוריהן של 11 מלש"ביות.

להלן נתונים באשר לבקשות פטור של נשים הרות ונשים נשואות. נבהיר, כי כל בקשה מאושרת במידה שמתקבלת אסמכתא מתאימה על כך שמבקשת הפטור הינה נשואה או הרה :

שנה	סה"כ הבקשות
2011	403
2012	731
2013	694
2014	883
2015	392

אשר לסעיף 2 בפנייתך, נבהיר, כי אופן הטיפול בבקשות הינו בהתאם להוראות חוק שירות ביטחון. בתוך כך, קיימים מסמכים המצביעים על הקווים המנחים לטיפול בבקשות, אך מדובר בנהלים פנימיים הנוגעים לניהול פנימי, ואף ניתן לראות בהם התכתבויות פנימיות. משכך, לא נוכל להיעתר לבקשתך, בהתאם לסעיפים 9(ב) ו-9(ב) (5) לחוק.

יחד עם זאת ולאור הוראות סעיף 11 לחוק, מצאנו למסור את הפרפראזה הנ"ל, המכילה את עיקרי מסמכים אלו, כלהלן:

א. הטיפול בבקשות מטעמי מצפון:

(1) **הגשת הבקשה** - מלש"ב אשר מעוניין בקבלת פטור מגיוס מטעמי מצפון, בהתאם לסעיף 36 לחוק שירות ביטחון, יגיש בקשתו בכתב ללשכת הגיוס. בבקשתו, יפרט את הטעמים בעקבותיהם מוגשת הבקשה ואת פרטי העדים אותם מעוניין לזמן לוועדת המצפון, ככל שישנם כאלה. על גב הבקשה יופיעו תאריך עדכני וחתימת המלש"ב, ואליה יצורף תצהיר חתום על ידי עורך דין או בית דין.

(2) **ראיון** - לאחר הגשת הבקשה, המלש"ב יזומן לראיון עם ראש מדור פרט בלשכת הגיוס הסמוכה למקום מגוריו. לאחר הראיון, תיבחן בקשתו של המלש"ב והטעמים אותם הציג. במקרים מסוימים, בהם המלש"ב לא הציג טעמי מצפון קונקרטיים וענייניים, בקשתו תישלל לאחר הראיון.

(3) **בחינת סגן מפקד מיטב** - במקרים בהם בקשת המלש"ב לא נשללה לאחר הראיון, היא תועבר לבחינתו של סגן מפקד מיטב. סגן מפקד מיטב יבחן את הבקשה ואת הטעמים אותם הציג המלש"ב, תוך מתן הדעת לחוות דעתו של ראש מדור פרט בלשכת הגיוס והתייעצות עם יועץ משפטי. **לאחר מיצוי בחינה זו עד תומה, סגן מפקד מיטב יחליט האם לדחות את בקשת המלש"ב או לזמנו לוועדת מצפון.**

(4) **ועדת המצפון** - במידה שהחלטת סגן מפקד מיטב הינה זימון המלש"ב לוועדת מצפון, הוא יזומן לוועדה. בוועדה יישבו סגן מפקד מיטב - הוא יושב ראש הוועדה, יועץ משפטי, נציג נוסף מיחידת מיטב, משקיף אזרחי ונציג מחלקת מדעי ההתנהגות בצה"ל. המלש"ב רשאי, אך אינו חייב, להביא עמו שני עדים לוועדה.

(5) **החלטת הוועדה** - לאחר שהמלש"ב הציג בפני הוועדה את הטעמים בגינם מבקש לקבל פטור מגיוס, הוועדה תיבחן בכובד ראש את העניין, תוך מתן הדעת לטעמים שהציג המלש"ב מחד ולחובת הגיוס העקרונית מאידך. לאחר בחינה זו, תקבל הוועדה את הכרעתה ולשכת הגיוס תמציא למלש"ב מכתב לעדכונו בה.

ב. הטיפול בבקשות מטעמים שבהווי משפחתי-דתי

(1) **הגשת הבקשה** - מלש"ב בית ראשית להצהיר על הכרה דתית בפני בית דין רבני עד 90 יום לפני מועד גיוסה. את התצהיר ניתן להגיש ללשכת הגיוס בהגיעה המלש"ב בית לגיל 18, ובמידה שהבקשה תוגש קודם לכן, היא לא תטופל עד הגעתה של המלש"ב בית לגיל 18. המלש"ב בית תצרף לתצהיר מכתב בו היא מפרטת את בקשתה. כמו כן, במקרים בהם מועד גיוסה של המלש"ב הינו רחוק מיום הגשת הבקשה, היא תגיע ללשכת הגיוס לצורך חתימה על הקפאת הליכי גיוס עד לאחר סיום הטיפול בבקשת הפטור.

(2) **ועדת הפטור** - לאחר הגשת הבקשה, המלש"ב בית תזומן לוועדת פטור ובה שלושה חברים, אשר ביניהם רב ויושב ראש, הוא קצין בכיר במיטב. המלש"ב בית רשאית אך אינה חייבת להביא עמה עדים לוועדה. במידה שהמלש"ב בית הציג טעמים מספקים והוועדה החליטה לפטור אותה משירות ביטחון, לשכת הגיוס תמציא לה הודעה בכתב.

יצוין, כי במקרים מסוימים, תידחה קבלת החלטת הוועדה. הדבר מתקיים כאשר חברי הוועדה חולקים על דעתם או כאשר הינם מעוניינים בקיום בחינה חוזרת לאחר

פרק זמן נתון (לרוב מספר חודשים) - כך למשל, במקרה בו מדובר במלש"בית אשר נמצאת בהליך גיור. דחיית קבלת ההחלטה תיעשה בהסכמת המלש"בית, ויובהר לה כי ככל שתסרב לדחייה, הרי שחברי הוועדה ייאלצו לקבל החלטה בעניינה. במידה שלאחר קיום בחינתה, הוועדה מצאה לשלול את בקשת הפטור, לשכת הגיוס תמציא למלש"בית הודעה בכתב. יצוין כי, סגן מפקד מיטב רשאי, במקרים מסוימים ולאחר בחינת נסיבות העניין, ליתן אישור מיוחד לבקשת הפטור שנשללה בוועדה הראשונה.

(3) **ועדת ערר** - לכל מלש"בית אשר בקשתה נשללה על ידי ועדת הפטור האפשרות לערר על קביעת הוועדה, בתוך 30 יום מיום קבלת התשובה. על המלש"בית להעביר ללשכת הגיוס הודעה בכתב על כך שהיא מערערת על החלטת הוועדה. לאחר מכן, היא תזומן לוועדת ערר בה יישבו מספר קצינים בכירים משורות הצבא. הוועדה תקיים בחינה בכובד ראש בעניינה של המלש"בית והטעמים שהציגה לקבלת הפטור. לאחר מכן, תקבל את החלטתה ולשכת הגיוס תמציא תשובה בכתב למלש"בית. החלטת וועדה זו הינה סופית ולא ניתן לערר עליה.

לשימושך.

בברכה,

תא	חוק	חופש	המידע
ענף	קשרי		ציבור
דובר			צה"ל